

قاتى دەۋلەت

★ تىكايە سەبىرى خوارەۋە بىكە بۇ راستكر دنەۋەيەك ، كە بە ئەستىرە نىشانە كر اوە .

7:02 بەيانى بە كاتى رۆژى خۆرەلەت

سەرۆك : ئەمرو ، دوای دوو سال ئە گىفتوگو ، ويلايەتە يەككر تووەكان ، يىكەۋە ئەگەن ھاۋبەشە نىۋەدەۋلەتتە تىبەكانمان تۋانرا ئەۋەي بە چەند دەيەيەك ئە دزايەتى بە دەست نەھاتبە بە دەستى بەينىن — رىككەۋتىنىكى درىزخايەنى گىستگر ئەگەن ئىران كە رىگرى ئى دەكات ئە بە دەست ھىنانى چەكى ئەتۆمى .

ئەم رىككەۋتە ئەۋە دەخاتەرۋە كە دىپلۇماسىيەتە ئەمىرىكى دەتۋانەت كۆرانكارى راستەقىنە و مانادار بىنەتتە كايەۋە — كۆرانكارىيەك كە ۋلەتەكەمان و ھەموو جىھان بىكەتە جىگايەكى سەلامەتترو و ئارامتر . ئەم رىككەۋتە ھەرۋەھا ھاۋتەرىيە ئەگەن سەركر دايەتى باۋى ئەمىرىكى . نىستا زياتر ئە 50 سال تىبەر بوۋە بەسەر ئەۋ رۆژەي كە سەرۆك كەنەدى ئە بەردەم ھاۋلاتىيانى ئەمىرىكادا ۋەستا و وتى ’با ھەرگىز ئە ترسان گىفتوگو ئەكەين ، بەلام با ھەرگىز ئە ترسىن ئە گىفتوگو كرىن . ‘ ئەۋ كاتەدا مەبەستى ئە پىۋىستى گىفتوگو بو ئە نىۋان ۋلايەتە يەككر تووەكان و يەكىتى سۆقىتە ، كە دەرەنجامەكەي سنووردار كرىنى بلاۋبوۋنەۋەي چەكى ئەتۆمى بوۋ .

ئەۋ رۆزگارەدا مەترسىيەكە جەنگىكى ۋىرانكەرى ئەتۆمى نىۋان دوو زلەيز بوۋ . ئەم رۆزگارەشماندا مەترسىيەكە بلاۋبوۋنەۋەي چەكى ئەتۆمىيە ئە ۋلاتانى زياتر و بە تايەتە ئە رۆژەلەتە نوۋەرەست كە ناجىگر ترىن ناۋچەيە ئە جىھاندا .

ئەمرو ، لەبەر ئەۋەي ئەمىرىكا ئە يىگەي ھىز و بىنەماۋە گىفتوگو كرىدوۋە ، رىگامان ئە بلاۋبوۋنەۋەي چەكى ئەتۆمى كرت ئە ناۋچەكەدا . بەھۋى ئەم رىككەۋتەۋە ، كۆمەنگاي نىۋەدەۋلەتە دەتۋانەت پىشتر استى ئەۋە بىكەتەۋە كە كۆمارى ئىسلامى ئىران چەكى ئەتۆمى بەرەپىنادات .

ئەم رىككەۋتە دانەبەدانە ئەۋ خالانەي كە ئە چوارچىۋە بىنەرەتتەكەي بەھاردا دامانر سىتوۋ پىكا . ھەموو رىگايەكى گەشىتن بە چەكى ئەتۆمى بىردا . ۋە ھەرۋەھا رىۋوشىنى پىۋىستى پىشكىن و شەفافیەت بۇ دىنباۋون ئەم ئامانجە دەرخرىتە گەر . بەھۋى ئەم رىككەۋتەۋە ئىران يۇرانيۋمى پىتېنر او و پلوتۇنىۋمى ئاستى چەك كە ماددەي خاۋن بۇ دوست كرىنى بۆمى ئەتۆمى بەرھەم ناھىنەت .

بەھۋى ئەم رىككەۋتەۋە ، ئىران دوو لەسەر سىنى سەنتەرفىۋجەكانى لا دەبات — ئەۋ ئامىرانەي پىۋىستى بۇ بەرھەم ھىنانى يۇرانيۋمى پىتېنر او بۇ بۆمى ئەتۆمى — ۋە ئە زىر جاۋدىرى بەردەۋامى نىۋەدەۋلەتە ھەئىان دەگرىت . ئىران بۇ دە سائى تر سەنتەرفىۋجە پىشكەۋتەۋەكانى بۇ بەرھەم ھىنانى يۇرانيۋمى پىتېنر او بەكارناھىنەت . ئىران ھەرۋەھا ئەسەدا 98 يۇرانيۋمە پىتېنر اوە غەمباركر اوەكەي ئەناۋ دەبات .

بۇ زياتر بەرچاۋ روۋنى ، غەمباركر اوى نىستاي ئىران بەشى بەرھەم ھىنانى 10 چەكى ئەتۆمى دەكات . بەھۋى ئەم رىككەۋتەۋە ، ئەۋ بىرە غەمباركر اوە بەرپىزەيەك كەم دەكرىتەۋە كە دەكاتە بەشىكى كەمى ئەۋەندەي پىۋىستە بۇ بەرھەم ھىنانى يەك چەك . ئەم سنووردار كرىنى غەمبارى ئىران بۇ ماۋەي 15 سال بەردەۋام دەپىت .

له توانایدا ده‌بوو پلوتونیومی بۆمبیک به‌ره‌م به‌یټیت. وه ئی‌مه‌ش هیج پشکنینیکمان نه ده‌بوو بۆ به‌دیگردنی هەر پرۆگرامیکي نه‌تۆمی ساراو. به‌شیوه‌یه‌کی تر، نه‌بوونی ریکه‌وتن واته نه‌بوونی کۆت و به‌ند له‌سه‌ر پرۆگرامی نه‌تۆمی ئیران.

نهم سیناریوییه‌ش نه‌گه‌ری نه‌وه‌ی زیاد ده‌کرد که ولاتانی تری ناوچه‌که‌ش هه‌ست بکه‌ن که ناچارن نه‌وانی‌ش به‌ دوای به‌نامه‌ی نه‌تۆمی خۆیان بکه‌ون، هه‌ره‌شه‌ی پیتسبرگه‌یه‌کی چه‌کی نه‌تۆمی له‌ ناچگیرترین ناوچه‌ی جیهاندا دروست ده‌کرد، هه‌روه‌ها ویلایه‌ته‌یه‌که‌گرتوه‌کانی به‌ شیوه‌یه‌که‌ ده‌خسته‌ روو که بژاردنی کاریه‌گه‌ری که‌مه‌تر ده‌بوو بۆ ریکه‌رتن له‌ ئیران له‌به‌ده‌ست هینانی چه‌کی نه‌تۆمی.

من نه‌وا بۆ ماوه‌ی زیاتر له‌شه‌ش ساڵه‌ سه‌رۆک و فه‌رمانه‌ی گشتیم. چه‌ندین جار رووبه‌رووی بریار له‌باره‌ی به‌کارهینان یان نه‌هینانی هیزی سه‌ریازی بوومه‌ته‌وه. نه‌وه‌ش قورسترین بریاره‌که‌ هه‌ر سه‌رۆکیک پیتویست بکات بیدات. چه‌ندین جار، له‌ چه‌ندین ولات، بریارم دا هیز به‌کارینم. وه هه‌رگیز دوو دڵ نایم له‌مه‌ کاتیک له‌به‌رژوه‌ندی ناسیسی نه‌ته‌وه‌ییمان بیت. من زۆر بروام به‌وه‌یه‌که‌ ناسیسی نه‌ته‌وه‌ییمان پشت به‌ریکه‌گرتن ده‌به‌ستیت له‌به‌ده‌ست هینانی ئیران بۆ چه‌کی نه‌تۆمی. ئه‌مه‌ش نه‌وه‌ ده‌گه‌یه‌نیت که به‌بی چاره‌سه‌ریکی دیپلوماسی، من یا سه‌رۆکی داها‌تووی ئه‌م‌ریکا رووبه‌رووی بریاری نه‌وه‌ ده‌بووبه‌وه‌ که ریکه‌بده‌ین یان نه‌ده‌ین به‌ ئیران که چه‌کی نه‌تۆمی ده‌ست بکه‌ویت یان سوپاکه‌مان به‌کارینین بۆ ریکه‌گرتن له‌وه.

به‌شیوه‌یه‌کی ساده، نه‌بوونی ریکه‌وتن واته چانسیکي گه‌وره‌تر بۆ چه‌نگی زیاتر له‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راستدا. سه‌ره‌رای نه‌وه‌ش ئی‌مه‌ هیج له‌ ده‌ست ناده‌ین به‌ تاقی کردنه‌وه‌ی نه‌گه‌ری نه‌وه‌ی نه‌م کیشه‌یه‌ به‌ ناستییانه‌ چاره‌سه‌ر بکرت. نه‌گه‌ر له‌ خر اپترین سیناریو‌دا ئیران پیتسبرگه‌وتنه‌که‌بکات نه‌و بژاردنه‌ی ئیسته‌ بۆ من هه‌یه‌ بۆ هه‌ر سه‌رۆکیکی داها‌تووی ویلایه‌ته‌یه‌که‌گرتوه‌کان ده‌بیت. وه من گومانم له‌وه‌ نییه‌ که له‌ ماوه‌ی 10 بۆ 15 یایی داها‌تو‌دا نه‌و که‌سه‌ی نه‌م ئۆفیس‌ه‌ی ئیستا منی به‌ده‌سنه‌ له‌ پیتسبرگه‌ی زۆر به‌هیزتر ده‌بیت له‌گه‌ل ئیران دوورتر له‌ چه‌ک و له‌گه‌ل نه‌م پشکنین و شه‌فافیه‌ته‌ی که‌ ریمان پیده‌دات جاودیری پرۆگرامه‌که‌ی ئیران بکه‌ین.

له‌به‌ر نه‌م هۆیه‌ له‌و باه‌وره‌دام که خۆ دزینه‌وه‌ له‌م ریکه‌وتنه‌ کاریکی نابه‌رپرسانه‌یه‌. به‌لام له‌ کیشه‌یه‌کی ناوا قورسدا گرنه‌که‌ گه‌لی ئه‌م‌ریکا و نوینه‌ره‌کانیان له‌ کۆنگریس هه‌لی ته‌واویان هه‌بیت بۆ چاوپیتخشانده‌وه‌ی ریکه‌وتنه‌که‌. له‌ کۆتاییشدا ورده‌کاریکانی گرنن. ئی‌مه‌ش هه‌ندیک له‌ باسترین زانا نه‌تۆمییه‌کانی جیهانمان له‌گه‌ل‌بووه‌ بۆ کارکردن له‌سه‌ر ورده‌کارییه‌کان. ئی‌مه‌ش هه‌تسوکه‌وت له‌گه‌ل ولاتیک ده‌که‌ین - ئیران - که 35 ساڵه‌ دوژمنی سه‌ره‌ختی ویلایه‌ته‌یه‌که‌گرتوه‌کان بووه. بۆیه‌ من پیتسبرگه‌ی له‌ گه‌توگۆیه‌کی گه‌رم و گور ده‌که‌م له‌ کۆنگریس له‌سه‌ر نه‌م بابته‌، وه پیتسبرگه‌ی له‌ پشکنینی ته‌واوی هه‌موو ورده‌کارییه‌کانی نه‌م ریکه‌وتنه‌ ده‌که‌م.

به‌لام نه‌وه‌ش بیری کۆنگریس ده‌خه‌مه‌وه‌ که ریکه‌وتنی له‌م جوړه‌ له‌گه‌ل هاوریدا ناکریت. ئی‌مه‌ گه‌توگۆی ریکه‌وتنی کۆنترۆلی چه‌کمان له‌گه‌ل یه‌کیکی سۆقیه‌تدا کرد کاتیک نه‌و که‌له‌ سوور بوون له‌سه‌ر له‌ناوبردنه‌مان. وه نه‌و ریکه‌وتنه‌ش له‌ نه‌جامدا ئی‌مه‌ی نارامتر کرد.

من گه‌شبینم له‌وه‌ی که نه‌م ریکه‌وتنه‌ له‌به‌رژوه‌ندی ناسیسی نه‌ته‌وه‌ی ویلایه‌ته‌یه‌که‌گرتوه‌کان و هاویه‌یمانه‌کانمانه‌. بۆیه‌ من قینۆی هه‌ر پرۆژه‌یاسیه‌که‌ ده‌که‌م که ریکه‌وتن بیت له‌ جیه‌جیکردنی سه‌رکه‌وتنه‌ی نه‌م ریکه‌وتنه‌.

پیتویست ناکات ئی‌مه‌ قبۆلی گیزه‌توکه‌ی چه‌نتی بکه‌ین بۆ ناو مملاتی وه به‌دئینی‌یه‌سه‌وه‌ نابی به‌ دوایا بگه‌رین. وه به‌شیوه‌یه‌کی دیاریکراو له‌کاتیکدا که سه‌نگه‌کان زۆر قورسن، نه‌مه‌ کاتی سیاست و هه‌توخته‌کردن نییه‌. قسه‌ی ره‌ق له‌ واشینگتونه‌وه‌ کیشه‌کان چاره‌سه‌ر ناکات. دیپلوماسییه‌تیکي سه‌ره‌خت، سه‌رکردا‌یه‌تیه‌که‌ که زله‌یزه‌کانی جیهانی یه‌کخست ریکه‌یه‌کی کاریگه‌رتری پیتسبرگه‌ی پشت راستکردنه‌وه‌ی نه‌وه‌ی که ئیران چیتز به‌ دوای چه‌کی نه‌تۆمییه‌وه‌ ناییت.

ئیتساش نه‌م ریکه‌وتنه‌ نه‌وه‌ ناگه‌یه‌نیت که هه‌موو جیاوازییه‌کانمان له‌گه‌ل ئیران چاره‌سه‌ر ده‌کات. ئی‌مه‌ هاویه‌شی نه‌و نیگه‌رانیانه‌ین که له‌لایه‌ن هاوریکانمان له‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راستدا هه‌یه‌، له‌ ناویاندا ئیسرائیل و ولاتانی که‌نداو، له‌ به‌ری پشگی ئیران بۆ کاری تیرۆریستی و به‌کارهینانی بریکاره‌کانی بۆ ناچگیر کردنی ناوچه‌که‌. به‌لام ئی‌مه‌ش بۆیه‌ به‌ تابه‌تیش

ئەم ھەنگاۋ دەنېن — چونكى ئىرانىكى چەكدار بە جەكى ئەتۆمى زۆر ناچىگىر كەرتىر و زۆر خەتەرناكتىر دەبىت بۇ ھاۋرىكانمان و ھەموو جىھان .

ئە ھەمان كاندا ، ئىمە سزاكانى خۇمان ئەسەر ئىران دەھىلىنەۋە كە ئەبارەى پشتىگىرى ئىرانەۋەيە بۇ كارى تىرۆرىستى و بەرنامەى موۋشەكە بائىستىيەكانى و پىشنىلكارىيەكانى بوارى ماھى مەرۇف. ئىمە بەردەوام دەبىن ئە ھەۋلە بىۋىنەكانمان بۇ بەھىز كەردنى ئاسايشى ئىسر ائىل — ھەۋئىك زىاتىر ئەۋەى كە ھىچ ئىدارەبەكى ئەمىرىكى پىشتىر كەردىتى . ھەرۋەھا بەردەوام دەبىن ئەۋ كارەى كە ئە كامپ دەپقە دەستمان پىكرد بۇ بەرزكەدەۋەى ئاستى ھاۋبەشىمان ئەگەل ۋلاتانى كەنداۋ بۇ بەھىز كەردنى تۋانكانىيان ئە روۋبەروۋبەۋەۋەى ھەرەشەى ئىران و گروپە تىرۆرىستەكانى ۋەك داعىش .

ھەرچۇئىك بىت ، ئەۋ بىرواىدەم كە پىۋىستە ئىمە بەردەوام بىن ئە تاقىكەدەۋەى ئەگەرى ئەۋەى ئەم ناۋجەيەى كە ناسراۋە بە زۆرتىن ئازار و زۆرتىن خۇنرشتىن بەرەۋ ئاراستەيەكى جىاۋاز بچۇئىت .

چەندىن جار م ئەۋە خىستۆتەروۋ بۇ گەلى ئىران كە ئىمە ھەردەم كراۋىن بۇ پىكەۋە كار كەردن ئەسەر بىنەماى بەرژەۋەندى ھاۋبەش و رىزى ھاۋبەش . جىاۋازىيەكانمان راستەقىنەيەۋ مېژۋەى قورسى ئىۋان ئەتەۋەكانمان ناكرىت پشتىگۋى بخرىت . بەلام دەكرىت بگۇردىت . رىچكەى ئىدۇلۇجىيا تۋند و رەق و سىياسەتتىكى دەرەكى كە ئەسەر بىنەماى ھەرەشەى ئىدانى دراۋسىكان يان ئە ناۋبەردنى ئىسر ائىل — ئەمە بىنەبەستە . رىچكەيەكى جىاۋاز ئە شىۋەى يەكتر قىۋلكردن و ئاشتىيانەى مەملانىكان ، دەيانگەيەنىتە زىاتىر ناۋىتە بوۋ بە ناۋبەرى جىھانى ، زىاتىر كار كەردن ئەگەل كۆمەنگاى ئىۋدەۋەتەى و تۋاناي خەلكى ئىران بۇ گەشەسەندىن و بەرەۋپىش چوۋن .

ئەم رىكەۋىنە ھەلى رۇشتىن بە ئاراستەيەكى نوبدا دەبەخىتەى و پىۋىستە دەستى پىۋە بگىرىن .

رىگايەكى دوورمان برى بۇ گەبىشتىن بەم خالە — دەيان سال ئە بەرنامەى ئەتۆمى ئىرانى ، چەندىن سالى سزاكان ، ۋە چەندىن مانگى گىفتوگۋى چر و بر . ئەمرو ، دەمەۋىت سۋىاسى ئەندامانى كۆنگرىس ئە ھەردوۋ خىزبەكە بىكەم كە يارمەتتىيان دابىن ئەۋ سزاىانە دابىرىن كە دەر كەۋت كارىگەر بوۋن ، ۋە ھەرۋەھا ئەۋ ۋلاتانەى تىرىش كە ئەگەئمان بوۋن ئەم ھەۋلانەدا .

دەمەۋىت سۋىاسى ھاۋكارانى گىفتوگۋكان بىكەم — شانشىنى يەكگرتوۋ ، فەرەنسا ، ئەلمانىا ، روسىيا ، چىن ، ھەۋەھا يەكىتى ئەۋروپا — بۇ يەكگرتوۋبىمان ئەم ھەۋلەدا ، كە دەر بىخست جىھان دەتۋانىت شتى ناۋازە بكات كاتىك تىروانىنى ئاشتىخۋازانەمان ھەبىت بۇ چارەسەرى كىشەكان . بىشانمان دا كە چىمان پى دەكرىت كاتىك ئەيەك جىا نابىنەۋە .

ۋە ئە كۇتايىدا دەمەۋىت سۋىاسى تىمى گىفتوگۋ ئەمەرىكى بىكەم . تىمىكى شارەزىمان ھەبوۋ كە بۇ چەندىن ھەقتە بە بەردەۋامى كارىان ئەسەر ئەمە كەرد ، ئە ناۋبەندا ۋەزىرى ۋوزە ئىرنى مۇنيز . ۋە دەمەۋىت بە تايبەتى سۋىاسى جۇن كىرى ۋەزىرى دەرەۋەمان بىكەم كە زىاتىر ئە چل سال ئەمەۋىش دەستى بە خىزەتى خۇى كەرد بۇ ۋلاتەكەى كاتىك جلى سەربازى پۇشى و چوۋ بۇ جەنگ . ئىستە ئەۋ ئەم ۋلاتە ئارامتر دەكات ئە رىي پابەندبوۋنى بە دىپلۇماسىيەتتىكى ئەمەرىكى بىنەمادارى بەھىز .

مىژوۋ ئەۋەى بىشانداۋە كە ئەمەرىكا پىۋىستە پىشەرەۋ بىت ئەك تەنھا ئە رىگەى ھىزمانەۋە بەلكو بە بىنەماكانمان . ئەۋەى بىشان داۋە كە ئىمە بەھىزىرىن ئەك بە تەنھايىمان بەلكو كاتىك جىھان كۆ دەكەينەۋە . ئەم چاردا ئەۋ ئەمرو بەندىكى تر ئە ھەۋلەكانمان بۇ جىھانىكى ئارامتر و يارىدەدەرتر ۋەھىۋابەخستىر دىارى دەكات .

سۋىاس . خۋا بتان پارىزىت . ۋە خۋا ۋىلايەتەيەكگرتوۋەكانى ئەمەرىكا پىارىزىت .

كۇتايى 7:17 بەيانى بە كاتى رۆزى خۇرەلەت .